

BAZILOVKA

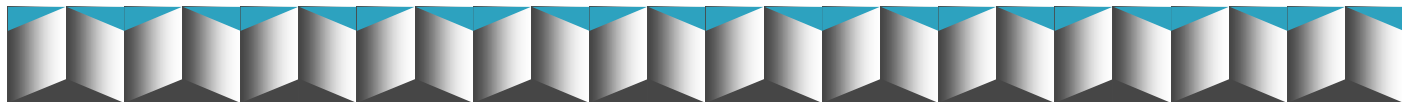
Časopis žiakov Strednej zdravotníckej školy
svätého Bazila Veľkého v Prešove
Číslo 2

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Erasmus+

Obsah

Editoriál	2
Len vďaka chorobe poznáme cenu zdravia..	3
Projekt Erasmus+	4
Transplantačné oddelenie a JIP.....	5
Úsek gastroenterológie Internej kliniky.....	6
Kardiovaskulárne centrum na Kardiologickej klinike	7
Klinika kardiovaskulárnej chirurgie.....	8
Exkurzie počas stáže.....	9
Voľný čas počas stáže.....	10
Íst' či neist'?	11
Nečakaný telefonát.....	13
Vlča s opálovými očami.....	15

Redakcia

Školský časopis **Bazilovka** vydáva Stredná zdravotnícka škola svätého **Bazila Veľkého**, Kmet'ovo stromoradie 1, 080 01 Prešov

Web stránka: www.zssvbazpo.edupage.org

Šéfredaktorka: Viera Kavalecová

Zodpovedná redaktorka: PhDr. E. Štefanová

Redakcia: Emma Bilišňanská, Katarína Chlebovská, Simona Karpáčová, Viera Kavalecová, Veronika Pejková, Radoslava Šebešová, Viktória Genčúrová, Klára Farkašová, Veronika Hudáková, Daniela Kánová, Karína Jurková, Sára Osifová

Grafická úprava: PhDr. E. Štefanová

Fotografie: PhDr. K. Vágeľová

Logo: Diana Gordanová

Editoriál

Milí čitatelia,

pred vami je druhé číslo školského časopisu, venované našim študentom-štvrtákom, ktorí absolvovali odbornú stáž v Prahe a na vlastnej koži zažili, aké krásne je povolanie - zdravotník. Už o pár dní úspešne zložia maturitnú skúšku a opustia brány školy. Držíme im palce. Ďakujeme im za to, že sa s nami podelili o svoje skúsenosti, poznatky a zážitky, ktoré nadobudli počas odbornej stáže. Veď pomáhať, liečiť a zachraňovať je najkrajším poslaním, ktoré nedokáže vykonávať hocikto.

Nezabudli sme ani na pokračovanie príbehu z minulého čísla a zároveň pridávame komiks, ktorý bude mať tiež niekoľko častí.

Veríme, že každý si nájde niečo, čo ho zaujme a upúta.

Želáme vám nerušené čítanie.

Redakcia časopisu

„Bud' prejavom... láskavosti; maj láskavosť v tvári, v očiach, v úsmeve, vo vďačnom pozdrave.“

Matka Tereza

Len vďaka chorobe poznáme cenu zdravia

(Úvaha)

Zdravie je podľa Svetovej zdravotníckej organizácie stav úplnej fyzickej, psychickej a sociálnej pohody, nielen neprítomnosť choroby. Zdravie si za peniaze nekúpime, a preto je dôležité, ako sa k svojmu zdraviu správame a ako s ním zaobchádzame.

A čo je zdravie? Zdravie je pre mnohých z nás najdôležitejšia vec na svete, je našou prioritou, je dôležitejšie ako kariéra, ako naše známky v škole či priateľstvá.

Zdraví ľudia sa cítia dobre vo svojom tele, nemajú žiadne bolesti, majú pocit spokojnosti, lepšie sa sústredia, a teda aj myslia. Zdraví ľudia sa radi socializujú, venujú sa koníčkum, skrátka, cítia sa plní energie a elánu.

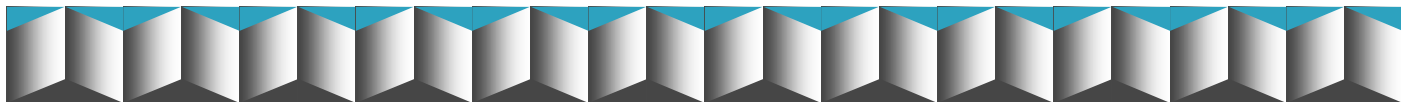
Niektorí, ale to šťastie, bohužiaľ, nemajú a o svoje zdravie prichádzajú často aj v mladom veku. Čo môže ničiť naše zdravie? Naše zdravie môže ovplyvňovať a poškodzovať mnoho faktorov. Či už je to fajčenie, užívanie drog, nedostatočná fyzická aktivita, zlé stravovanie a s tým nastupujúca obezita, nedostatok spánku, nedostatok minerálov či vitamínov a ďalšie iné faktory. Niektorí o svoje zdravie prichádzajú pre zlé sociálne prostredie, v niektorých krajinách pre nevhodné biologické podmienky, pre znečistené ovzdušie, chudobu, zlú alebo nedostatočnú zdravotnú starostlivosť.

Je veľmi dôležité chrániť si svoje zdravie a nepustiť ho, ako keby to bola zlatá tehla, ktorú sme práve našli na chodníku. Pre niektorých môžu byť práve zlozvyky, ktorých sa nevieme zbaviť, spúšťačom mnohých chorôb. A aké zlozvyky poškodzujú naše zdravie? Môže to byť závislosť na nikotíne, na mnohých druhoch drog, môže ísť o závislosť na alkohole. Spúšťačom choroby môže byť aj nedostatok pohybu. Ten môže byť spojený s lenivosťou a obezitou.

Okrem fyzického zdravia poznáme aj zdravie psychické, bez ktorého človek nemôže byť úplne zdravý. Zdravý človek je v tom prípade, ak je v poriadku po fyzickej aj psychickej stránke. Príkladom toho môže byť práve obezita. Prejedanie sa môže vznikáť práve vtedy, ak sa človek po psychickej stránke necíti dobre. Či už ide o stratu niekoho blízkeho, výpoveď z práce alebo z iných záležitostí. Ďalej to môže byť stres. Mnohí z nás ťažko zvládajú stresové situácie, ktoré sa ľahko môžu odzrkadliť na našom zdraví. A v tomto prípade ide nielen o psychické, ale aj fyzické zdravie. A čo to vlastne to psychické zdravie je? Psychické zdravie môžeme definovať práve naším cítením, vnútorným pokojom, spokojnosťou. To všetko je veľmi dôležité.

Zdravie je teda neoddeliteľnou súčasťou nášho života. Zdravie je preto potrebné si dôkladne chrániť a je potrebné vidieť práve tie kroky, ktorými to svoje zdravie budeme chrániť. Niektorí si začnú vážiť zdravie až vtedy, keď o to zdravie prídu. Každý sám si musí uvedomiť, čo pre neho zdravie znamená.

Samuel Kašaj, III. B

Projekt Erasmus+

Naša škola získala Akreditáciu na Erasmus pre individuálnu organizáciu v oblasti odborného vzdelávania a prípravy na obdobie od 1.marca 2021 do 31. decembra 2027. Vďaka získanému grantu z Výzvy 2021 sme pripravili pre našich žiakov krátkodobé mobility do zahraničia. Za sebou máme prvú mobilitu, ktorú sme zrealizovali pre 8 žiakov štvrtého ročníka v odbore zdravotnícky asistent, v termíne od 23. novembra do 6. decembra 2021 vo Fakultnej nemocnici v Motole.

Fakultná nemocnica v Motole je najväčšie zdravotnícke zariadenie v Českej republike, ktoré na základe najnovších poznatkov lekárskej vedy poskytuje pre pacientov komplexnú a kvalitnú vysoko špecializovanú starostlivosť.

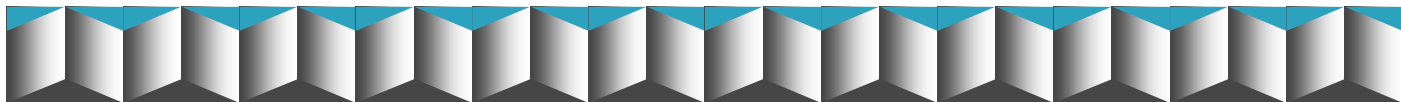
Žiaci praxovali na Klinike kardiológie 2. LF UK a FN Motol, Internej klinike 2.LF UK a FN Motol so zameraním na gastroenterológiu, Klinike kardiovaskulárnej chirurgie 2. LF UK a FN Motol a Transplanačnej jednotke III. Chirurgickej kliniky 1 LF UK a FN Motol.

V súčasnosti pripravujeme ďalšie dve mobility pre žiakov tretieho ročníka. Prvý turnus pre 6 žiakov v odbore praktická sestra vo FN v Motole v termíne od 30. 5. 2022 do 10.6.2022. Druhý turnus pre 6 žiakov v Nemocnici Milosrdných sestier sv. Karla Boromejského v Prahe v termíne od 6.6.2022 do 17.6. 2022.

A ako prebiehala stáž v Motole? Listujte ďalej.

PhDr. Kristína Vageľová,
Kordinátor pre Erasmus+

Transplantačné oddelenie a JIP

Stáž na jednotke intenzívnej starostlivosti transplantačného oddelenia vo fakultnej nemocnici v Motole vykonávali študenti **Michaela Hromjaková a Ján Čech**.

Po príchode na oddelenie sme sa zoznámili so staničnou sestrou oddelenia, ktorá bola našou mentorkou. Tá nás oboznámila s oddelením. Ukázala nám priestory – JIS, štandardné izby, čistiacu miestnosť, prípravovňu, čajovú kuchynku, sesterskú miestnosť.

Naša ošetrovateľská starostlivosť bola zameraná na chirurgického pacienta po transplantácii pľúc a pacientov po operáciách v oblasti hrudníka. Počas stáže sme sa zoznámili s monitormi na nepretržité invazívne alebo neinvazívne meranie tlaku krvi, pulzu, saturácie krvi kyslíkom a EKG krivky - tieto hodnoty sme stále sledovali, v určitých časových intervaloch aj zaznamenávali.

Počas dňa sme vykonávali:

- ◇ dezinfekciu povrchov a pomôcok,
- ◇ asistovali sestram pri preväzoch aseptických rán,
- ◇ naučili sme sa pripravovať inhalácie,
- ◇ asistovali sestre pri príprave a podávaní liekov per os,
- ◇ zúčastnili sme sa malej vizity aj veľkej vizity, pri ktorej sme získali nové informácie o pacientoch a o plánovanej starostlivosti o nich.

Pod dohľadom sestry sme aplikovali antikoagulanciá subkutánne, asistovali sme pacientom pri vyprázdňovaní, pripravovali a v spolupráci so sestrou sme podávali inhalácie.

Oboznámili sme sa s používaním glukometra StatStrip, ktorý výrazne skracuje a uľahčuje zisťovanie hodnoty glykémie pacienta, riedili sme antibiotiká, spolupracovali pri preklade pacienta z JIS na štandardné oddelenie, vykonávali sme starostlivosť o posteľ po prepustení pacienta. Počas týchto dní sme mali možnosť asistovať pri odstraňovaní stehov z rany, odbere arteriálnej krvi na ASTRUP vyšetrenie, odstraňovaní centrálného venózneho katétra a periférneho implantovaného žilového katétra. Videli sme podávanie arteriálnej infúzie, prístroj a vyšetrenie arteriálnej krvi, podávanie nutridrinku jejunálnou sondou a parenterálne podávanie all in one vakov.

Spolupracovali sme pri ošetrovaní jejunálnej sondy a pri príprave pacienta na RTG vyšetrenie s kontrastnou látkou. V spolupráci so sestrami sme sa starali o intubovaného pacienta v bezvedomí – asistovali sme pri hygiene, používali antidekubitárne pomôcky, polohovali sme pacienta, aplikovali nízkomolekulárny heparín subkutánne, sledovali fyziologické funkcie, sledovali sme funkčnosť drenážneho systému, drénovaný obsah a so sestrou sme menili zberné nádoby drénu.

Videli sme obsluhu umelej pľúcnej ventilácie a dozvedeli sme sa rôzne informácie o liekoch udržiavajúcich pacienta v celkovej anestézii, ako aj o liekoch nazývaných imunosupresíva, ktoré sú podávané pacientom po transplantáciách. Na oddelení sme sa stretali s rôznymi typmi drenáží. Išlo o spádové drenáže, podtlakové drenáže, hrudné drenáže – PLEUR-EVAC, derivačné sondy.

Niečím novým a zaujímavých bola pre nás bronchoskopia, ktorú sme mali možnosť vidieť a tiež asistovať lekárovi a sestre pri výkone. Zistili sme, že účinky takejto terapie sú napriek jej nepríjemnosti veľmi dobré.

Personál oddelenia bol veľmi milý, ústretový, trpezlivý, ľudský a ochotný. Vždy, keď sa robil zaujímavý výkon, odborne a zrozumiteľne nám ho vysvetlili. Prijali nás medzi seba a cítili sme sa tam veľmi príjemne — ako súčasť tímu. Bolo motivujúce vidieť, ako z uboleného, ležiaceho, unaveného pacienta stane sa za pár dní opäť takmer samostatný človek zásluhou celého ošetrovateľského tímu.

Ján Čech, IV. A

Úsek gastroenterológie Internej kliniky

Stáž na Úseku gastroenterológie Internej kliniky vo fakultnej nemocnici v Motole absolvovali študentky **Anna Nadřová a Eva Vaňová**.

V prvý deň stáže sme sa zoznámili s oddelením, kde ležia pacienti s poruchami tráviaceho systému. Nachádzajú sa tam ležiaci, ale aj chodiaci pacienti. Lekári majú pridelených pacientov a veľká vizita prebieha raz za týždeň.

Zaujímavé je, že najprv majú raňajky a až potom rannú toaletu. Začínali sme podávaním raňajok a kŕmením pacientov. Po raňajkách sme vykonávali rannú hygienu, boli sme pri tom rozdelení pri sestrách. Pacienti, ktorí idú na vyšetrenie, sú bez raňajok. Mali sme možnosť podávať stravu cez nazogastrickú sondu. Pri vykonávaní ranej toalety sme sa stretli so zaujímavou antidekubitárnou pomôckou a to Tegaderm nazývaný tiež srdiečko.

Sestry boli veľmi nápomocné. Vždy nám pomohli, ak to bolo potrebné. Po ranej hygiene sme pacientov sprevádzali na vyšetrenia. Bolo nám umožnené pozrieť sa na sono aj echo srdca.

Merali sme glykémii a tlaky. Na meranie glykémie sme použili nový typ glukomera a to Stat-Strip, ktorý fungoval tak, že pomocou kódov pacientov, ktoré majú v dokumentácii sa naskenovaním sám nastavil. Stalo sa nám, že pri meraní glykémie sme namerali veľmi nízku hodnotu glykémie a pacientka upadla do hypoglygemickej kómy. Nebolo jej možné natočiť EKG, zmerať krvný tlak a pulz.

Počas stáže na oddelení zomrel pacient a vrchná sestra nás zavolať k starostlivosti o mŕtve telo, čo sme nikdy predtým nerobili. Bola to zaujímavá skúsenosť. Videli sme isté posmrtné zmeny, ktoré boli viditeľné.

Zaujímavosťou je, že na oddelení požívajú papierové emitné misky, ktoré sa po výkone hádzu do kontaminovaného odpadu. Zaujala nás aj potrubná pošta, ktorou sestry posielali či už vzorky krvi alebo žiadanky tam, kde potrebovali.

V rámci môjho oddelenia ma poslali na exkurziu na cievne vstupy. Mala som možnosť vidieť zavádzanie permanentného žilového katétra. Bola to zaujímavá skúsenosť.

Anna Nadřová, Eva Vaňová, IV. A

Kardiovaskulárne centrum na Kardiologickej klinike

Stáž na kardiologickej klinike vykonávali študentky **Michaela Figurová a Klára Matvijová**.

Prvý deň na oddelení bol pre nás zoznamovací. Naša mentorka nás zoznámila s personálom a fungovaním oddelenia. S ošetrovateľom sme zhotovili EKG záznamy pacientom na oddelení a asistovali mu pri starostlivosti o intravenózne kanyly. Ukazoval nám nové pomôcky ako digitálny glukometer. Okrem glukometra nás prekvapili jednorazové papierové recyklovateľné emitné misky a set na odber moču. Pacient sa vymočí do pohára, kde ponoríme slamku a na jej druhom konci napichnete skúmavku na moč, ktorá si už sama nasaje potrebné množstvo. Je to efektívne a čisté manipulovanie s biologickým materiálom.

Ráno sme vždy začínali rannou hygienou. Po rannej hygiene sa rozdávali lieky, asistovali sme sestrem pri podávaní. Nasledovalo zhotovovanie EKG záznamov všetkým pacientom a asistovanie pri starostlivosti o intravenózne kanyly. Okrem toho som pacientovi odoberala venóznú krv a vyberala pacientke močový katéter. Pacientom sme aplikovali Clexane a inzulín a odobrali kapilárnu krv na glykémiu. Vo štvrtky bývala veľká vizita na čele s pánom docentom.

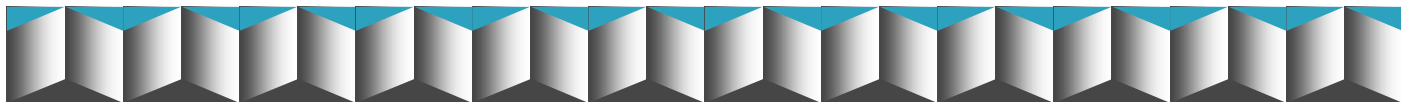
V piatok ma presunuli na druhú ošetrovaciu jednotku pre nedostatok personálu. Sestrička mi vysvetlila pár vecí, aby som sa vedela orientovať a išlo sa na to. Odoberala som venóznú a kapilárnu krv, točila EKG záznamy, asistovala pri prijímaní pacientov. Bola to zaujímavá skúsenosť, keďže som bola "hodená do vody".

V pondelok ma priradili na ambulanciu, kde sa vykonávala ergometria, EKG a dávali sa Holtery. Pracovala som s najmodernejším EKG prístrojom na celej kardiológii, ktorý mi presne ukázal, ktorý zvod som naložila nesprávne a ako ho mám opraviť. Bolo to rýchle a efektívne. Okrem točenia EKG záznamov som na ambulancii merala tlak, asistovala sestričke s dokumentáciou a odoberala venóznú krv.

Staničný brat nás zaviedol na jednu z kardiologických sál, kde sme mali možnosť vidieť kateterizáciu srdca priamo pred nami. Sestrička nám vysvetľovala každý doktorov ťah, na monitore nám ukazovala, kde sa nachádza. Po operácii sme mali možnosť s doktorom porozprávať sa a spýtať sa ho, čo nás zaujímalo. Bol naozaj veľmi ochotný a milý. Po operácii sme sa však stále nevrátili na oddelenie, ale zaradili nás na ambulanciu ku pani doktorke, ktorá robila echo vyšetrenie srdca. Pani doktorka nám tiež veľmi ochotne a zrozumiteľne vysvetlila princíp celého tohto vyšetrenia.

Počas stáže sme sa zoznámili s prístrojom – defibrilátor, ktorého činnosť nám vysvetlil staničný brat. Informoval nás, kedy ho používajú, ako funguje a na ukážku nám ho aj zapol. Neskôr, keď bol vypnutý, sme si skúsili fiktívne pustiť výboj.

Michaela Figurová, Klára Matvijová, IV. B

Klinika kardiovaskulárnej chirurgie

Stáž ma Klinike kardiovaskulárnej chirurgie vykonávali študenti **Katarína Joppová a Erik Drobňák**

Po príchode na oddelenie Kardiovaskulárnej chirurgie na nás čakala naša mentorka. Po dohode s ňou sme sa so spolužiačkou rozdelili ja na JIP a ona na štandardné oddelenie a IMP. Najprv som sa musel prezliecť do jednorazového oblečenia. Prišli sme na izbu pacienta, ktorý bol na umelej pľúcnej ventilácii a bol v bezvedomí. Mal som možnosť asistovať pri odbere arteriálnej krvi a tiež som videl prenosný RTG prístroj, ktorý veľmi šetrí prácu a čas.

Počas stáže som mal možnosť vidieť odsávanie zo zaistených dýchacích ciest a zavádzanie tracheostómie, tiež aj bronchoskopiu.

Najväčší zážitok mám z toho, že som sa zúčastnil operácie. Konkrétne to bola výmena mitrálnej chlopne. Na operačnej sále bol personál fantastický, všetci príjemní, ochotní odpovedať, keď som sa na niečo spýtal.

V priebehu ďalších dní som sa staral o pacienta, ktorý bol dialyzovaný. Spolupracoval som s lekárom pri zavádzaní dialyzačného portu do a.subclavie. Bol to úžasný zážitok. Každý deň podieľal som sa so sestrou pri odbere arteriálnej krvi, preväze a tiež pri podávaní liekov, ktoré pripravila sestra.

Posledné dni na stáži som spolupracoval so sestrou pri podávaní inhalácie. Tiež som videl aktiváciu kardiostimulátora a podávanie transfúzie. Vo Fakultnej nemocnici Motol sa podľa novej smernice nerobí biologická skúška.

Celú našu stáž hodnotím ako fantastickú skúsenosť, kde som sa dozvedel nové veci, videl to, čo každý nevidí. Zdokonalil som sa vo veciach, kde som si myslel, že nemám medzery, ale boli tam. Ďakujem za túto možnosť.

Erik Drobňák, IV. B

Už ako zabehnutí pracovníci oddelenia sme okrem klasických činností ako ranná hygiena a asistencia pri vizite vykonávali aj preväzy operačných rán, zhotovovali sme bandáže, aplikovali sme kyslík, ale sme aj spolupracovali so sestrou pri predoperačnej, ale aj pooperačnej starostlivosti. Taktiež sme sa starali o pomôcky a prostredie.

Katarína Joppová, IV. B

Exkurzie počas stáže

Počas stáže zúčastnili sme sa týchto akcií:

Exkurzia na urgentnom príjme

Zdravotnícky záchranár Dávid nám predstavil oddelenie, popísal náročnosť ich práce a ukázal nám priestory heliportu nemocnice.

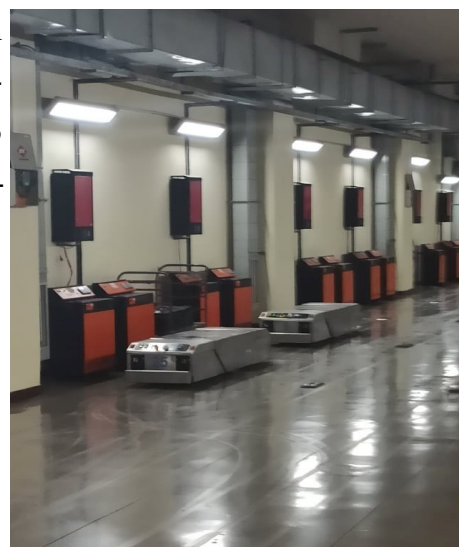
Exkurzia v Detskom kardiocentre a na Jednotke intenzívnej a resuscitačnej starostlivosti

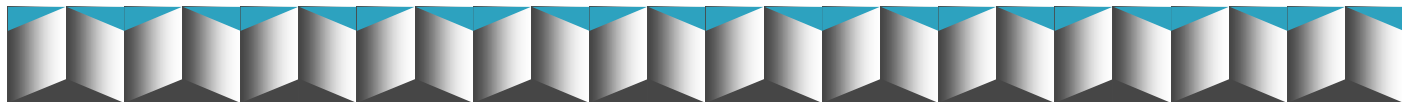
Mali sme možnosť vidieť, ako dieťaťu ošetrovali rany a robili starostlivosť o drény. Predstavili nám oddelenie, ukázali prístroje, ktorými disponujú a dozvedeli sme sa, že sú najlepší na svete v odbore detskej kardiológie a kardiochirurgie

Exkurzia technického oddelenia nemocnice

Na nej nám predstavili automaticky vedený vozíkový systém nazývaný „želvy“, ktorý samostatne preváža stravu, bielizeň alebo odpad po nemocnici a tiež centrálu potrubnej pošty, kde sme videli, ako sa nádoby s poštou triedia a pomocou vzduchu sa pohybujú medzi oddeleniami.

Voľný čas počas stáže

Plavba loďou po Vltave, Kláštor Anežky Českej, Národné múzeum, Múzeum voskových figurín, Pražská ZOO, Pražský hrad, Zlatá ulička, Karlov most, Múzeum fantastických ilúzií, Vyšehrad, Strahovský kláštor

Íst' či neist'?

(Interview)

Milí stážisti, chceli by sme vám položiť niekoľko otázok, týkajúcich sa pobytu na stáži, ktoré by mohli pomôcť nám a študentom našej školy pri rozhodovaní sa, či ísť, či neísť na stáž do zahraničia.

1. Ako vyzerala vaša cesta tam a späť? Ako dlho ste cestovali?

M. F.: *Cestovali sme vlakom, dobre vybaveným RegioJetom. Trvalo to približne 8 hodín.*

J. Č.: *Cestovali sme vlakom. Cestou do Prahy sme sa tešili, no zároveň sme veľmi nevedeli, čo nás čaká. Pili sme kávu, veľa káv ☺, jedli sme, rozprávali sa, počúvali hudbu, niekto pozeral film, iní spali...taká klasická 8-9 hodinová cesta. Zbehla však rýchlo. Náročnejšia bola cesta späť, ktorá kvôli meškaniu vlaku trvala dlhšie a nevedeli sme sa dočkať kedy vystúpime. Ale aj napriek tomu nám bolo spolu dobre.*

2. Kde ste boli ubytovaní a ako ste boli spokojní s ubytovaním?

J.Č.: *Počas stáže sme bývali v areáli nemocnice, v Motol Accommodation, kde býva aj časť personálu pracujúca v nemocnici v Motole. Nachádza sa asi minútu pešej chôdze od vchodu do nemocnice a asi 2 minúty chôdze od metra. Je to samostatná budova určená na ubytovanie personálu alebo rodičov hospitalizovaných detí, ktorí nemôžu byť pri nich na izbe. Tak isto aj pre stážistov. Na izbách sme boli po dvoch. Každá izba mala kúpeľňu a WC, niektoré aj balkón. Pre chodbu bola spoločná kuchynka, kde sme okrem iného mohli spoznať aj nových ľudí, študentov zo zahraničia, medikov...*

3. Kde ste vykonávali stáž a aký bol váš prvý dojem po príchode do nemocnice?

J.Č.: *Naša stáž prebiehala vo FN v Motole, najväčšej nemocnici v Českej republike a jednej z najväčších nemocníc v Európe. Najväčšej doslova. Jej chodby boli bludiskom a kľudne sa mohli stať, že ste každý deň prišli na svoje oddelenie inou cestou. Aj keď ste nevedeli, kde ste, vedeli ste sa nájsť vďaka úžasným šípkam na podlahe. Prípadne ste sa opýtali personálu, avšak niekedy ani oni nám nevedeli pomôcť s hľadaním.*

Keď som prvýkrát vstúpil do nemocnice, mal som dojem, že som v nákupnom centre, akurát v uniforme. Vstupná hala je veľmi rušná, veľká, s kaviarňou, kaderníctvom, potravinami, zlatníctvom, lekárnou, bankomatom, inými obchodmi, lavičkami. Trávili sme tam prestávky a bolo to super.

4. Aký prístup k vám mal nemocničný personál?

J. Č.: *Prístup nemocničného personálu bol na našom oddelení úžasný. Prijali nás medzi seba, boli milí, trpezliví, ochotní, všetko nám chceli ukázať, vysvetliť, vždy nás volali k nejakému zaujímavému výkonu, odpovedali na všetky naše otázky, nemali problém ak sme chceli niečo vidieť, skúsiť. Naučili nás pracovať s ich technickým vybavením, vždy boli pri nás a mohli sme si skúsiť výkony, ku ktorým by sme sa bežne nedostali. Samozrejme, pod ich dohľadom, z ktorého sme nemali absolútne žiaden stres.*

E. D.: *Všetci sme tam boli ako taká rodina, brali nás za rovnocenných, nikto sa nad nikým nepovyšuje.*

5. Ako ste trávili voľný čas?

K. J.: *Chodili sme po rôznych pamiatkach, boli sme na lodi, v múzeu a hlavne sme trávili ten čas spolu. Či už potom na ubytovni alebo v meste.*

J. Č.: *Vo voľnom čase sme spoznávali a obdivovali Prahu. Navštívili sme mnohé pekné miesta, na ktoré nám určite zostanú spomienky. Keďže sa v tom čase blížili Vianoce, urobili sme si aj medovníky. Samozrejme, sme nevynechali ani oddych, pri ktorom sme si spoločne urobili kávu a načerpali sily.*

6. Čo by ste odkázali svojim spolužiakom, ktorí by sa chceli zúčastniť odbornej stáže?

J. Č.: *Nech to určite skúsia. Je to skvelá príležitosť vidieť, skúsiť a zažiť niečo nové, niečo iné ako je u nás. Keď tam budú, nech idú všade, kde sa len bude dať, nech robia všetko, čo im budú ponúkať, lebo ktovie, kedy sa opäť naskytne taká príležitosť. Hlavne nech si to užívajú, aby mali čo najlepšie zážitky.*

M. F.: *A by ak váhajú, či sa prihlásiť, tak aby to určite skúsili.*

E. D.: *Keď budete mať takúto možnosť, choďte do toho. Nemusíte sa ničoho báť, nič nestratíte len získate.*

7. Čo si určite nemajú zabudnúť zbalit' so sebou?

J. Č.: *Uniformu, platné doklady, bežné veci, nič špeciálne. V podstate všetko, čo vedia, že budú určite potrebovať. Odporúčam nebrať veľa vecí, o ktorých vedia, že ich možno nevyužijú. Radšej nech idú s poloprázdnym kufrom, pretože si tam na 100% niečo kúpia, a potom zistia, že kufor sa nedá zavrieť. Naozaj. 😊*

E. D.: *Určite si nezabudnite nabíjačku a zmeniť peniaze na českú menu.*

8. Čo vám odborná stáž dala a aké nové skúsenosti ste získali?

K. J.: *Dala mi kopec nových zážitkov a dokonca aj nové priateľstvá. Získala som zručnosti pri vykonávaní určitých výkonov a dozvedela som sa niečo nové ako to funguje po operáciách srdca.*

E. D.: *Dala mi nových priateľov a to je najcennejšie, upevnili sme si vzťahy, zažili neskutočne veľa srandy. Čo sa týka skúsenosti, môžem povedať, že som za 2 týždne videl veľmi veľa zaujímavosti, ktoré by som na Slovensku nemal možnosť vidieť. Mal som príležitosť vidieť veľmi veľa rôznych výkonov a sám si ich aj vyskúšať. Bolo veľmi fajn zistiť aj inú organizáciu práce v inej nemocnici.*

M. F.: *Bola to celková dobrá skúsenosť s možnosťou porovnať zdravotníctvo u nás a v Čechách, ktoré sú len na krok.*

J. Č.: *Stáž bola pre mňa príležitosťou vidieť a zažiť ako funguje zdravotníctvo v inej krajine, aký je rozdiel byť zdravotníkom na Slovensku a aký byť zdravotníkom v Česku. Mohli sme vidieť mnohé zaujímavé výkony, ktoré by sme na bežnej praxi možno nevideli, nezažili. Tiež sme sa v mnohých výkonoch zdokonaľovali. Určite som si zobral pozitívny príklad od niektorých zdravotníkov v prístupe k pacientom, ktorý by som chcel uplatňovať vo svojej praxi. Mali sme aj dostatok času užiť si Prahu, vidieť, navštíviť, ochutnať a vyskúšať čo sa len dalo, za čo vďačíme pani učiteľke Vagelovej, ktorá bola úžasnou sprevádzajúcou osobou.*

Ďakujeme.

Veronika Pejková, Viera Kavalecová, II. A

Nečakaný telefonát

(pokračovanie z minulého čísla)

Nechcem sa ťa pýtať, čo máš nové alebo ako sa máš. Po pravde, ma to vôbec nezaujíma. Nuž zaujíma ma, prečo si ma chcel po tom všetkom vidieť a k tomu ešte po takom čase. Peter mlčky stál oproti nej, uprene jej zazeral do tváre.

„Vieš, Elizabet, veci sa zmenili...“ Nestihol dokončiť vetu a hneď som mu skočila to reči.

„Ale, prosím ťa! S týmto na mňa ani nechod!“ nervózne som mu povedala.

„Dobre, len sa ukludni. Nejdeme si sadnúť na kávu alebo niekde, aby sme sa mohli porozprávať?“

„Peter, zbytočne tu strácam s tebou čas!“ sklamane som mu povedala, otočila som sa s odhodlaním, že idem preč. V tom momente ma chytil za ruku a zastavil ma. Zaskočene som sa na neho pozerala a spýtala som sa ho: „Čo to robíš?“

„Pre...prepáč mi, len mi to dalo toľko námahy ti zavolať a keď už konečne som s tebou, chceš odísť. Prosím daj mi šancu, nech ti to aspoň poviem. So slzami v očiach na mňa pozeral a ja som mu nedokázala povedať nie. Vytrhla som svoju ruku z jeho. Chvíľu sme na seba pozerali, ako keby sme boli dvaja neznámi ľudia. Nakoniec som mu povedala: „Dobre, Peter, dávam ti jednu hodinu na to, aby si mi všetko vysvetlil, to ti musí stačiť.“ Na jeho tvarí bol zjavne viditeľný úsmev ani neváhal a súhlasil s tým.

Keď sme dorazili do kaviarne, ako správny džentlmen mi zobral kabát a odsunul stoličku. V tom momente ako sme si objednali, mi začal vibrovať mobil, nenápadne som sa pozrela, kto mi volá. Bola to Sandra. „Prosím, ospravedlň ma,“ povedala som mu a odišla som na dámske záchody.

„No, konečne si sa ozvala, čo sa deje?“ naliehavo som sa jej spýtala. Na druhej strane telefónnej linky bolo počuť plač.

„Prosím, povedz mi, čo sa deje,“ Sandra mi stále nedopovedala.

„Kde si Elizabet?“ spýtala sa. Nechápala som, prečo mi položila takú otázku, ale odpovedala som: „Som v kaviarni na rohu, kam stále chodíme, prečo sa pýtaš?“ Sandra bola zas ticho, ako keby uvažovala nad tým, čo povie alebo ako keby sa bála niečo povedať.

„Si tam s Petrom?“ Zaskočilo ma to. Skadiaľ by to vedela? „Áno, Sandra, som tu s Petrom, prosím, prejdi už k veci.“

„Vieš, Elizabet, nejaký čas som sa stretávala s Petrom, bez tvojho vedomia. Neteší ma to, viem, že ani teba nie,“ Elizabeth zostala zaskočená. Tak Sandre skočila do reči: „To myslíš vážne? Prečo si mi to nepovedala?“ Sandra bola ticho. V momente, keď sa snažila niečo povedať, skončila hovor.

„To nemyslí vážne?!“ nahlas som povedala, lebo som fakt nepochopila, o čo jej išlo. Tak som sa na to vykašľala. Pozrela som sa na seba do zrkadla, upravila sa a išla som ku stolu. Keď som sa blížila ku stolu, kde sme sedeli, Peter tam už nebol. Povzdychla som si, prekrútila očami a zobrala som si veci. Podišla som k pultu, že idem zaplatiť svoju kávu, keď v tom mi čašníčka povedala: „Pán už zaplatil, ale nechal vám tu odkaz.“ Čašníčka mi podala obálku, ja som jej poďakovala a odišla som.

Keď som dorazila domov, zamkla som a kabelku som zavesila na vešiak. Sadla som si do kuchyne za jedálenský stôl a chvíľu som pozerala na obálku. Pýtala som sa samej seba. Čo asi bude v tej obálke? Prečo mi to nemohol povedať rovno? Povzdychla som si. No nič, poďme na to. Pomaly som otvorila obálku a začala som z nej vyberať jednotlivé veci. Boli tam fotky, odkazy a jedno USB.

Keď som videla fotky, myslela som si, že sa asi pozvraciam. Boli tam fotky mojej mrtvej kamarátky Sandry. Mala zviazané ruky a na ústach mala pásku. Slzy sa mi tlačili do očí. Nechápala som, veď ešte pred necelou hodinou som s ňou volala. Keď som začala čítať listy, ktoré tam boli, chcelo sa mi plakať.

„Milá Elizabet,

keď už toto čítaš, znamená to, že tvoja kamarátka Sandra je mŕtva. Možno si mi dala šancu ti to vysvetliť, ale už bolo neskoro. Krátko po našom rozchode som sa rozhodol kontaktovať Sandru. Bola taká naviňá, keď mi uverila všetky tie sladké rečičky o tom, ako ju milujem. Bolo mi až do smiechu. Nuž ty si bola tá, ktorá mi zlomila srdce a toto má byť moja odplata voči tebe. Došlo mi, že ja ťa už inak nezlo-
mím, tak ma napadla Sandra, tvoja najbližšia a najlepšia kamarátka. Verím, že to vyšlo a že teraz plačeš a ľutuješ, čo si urobila.

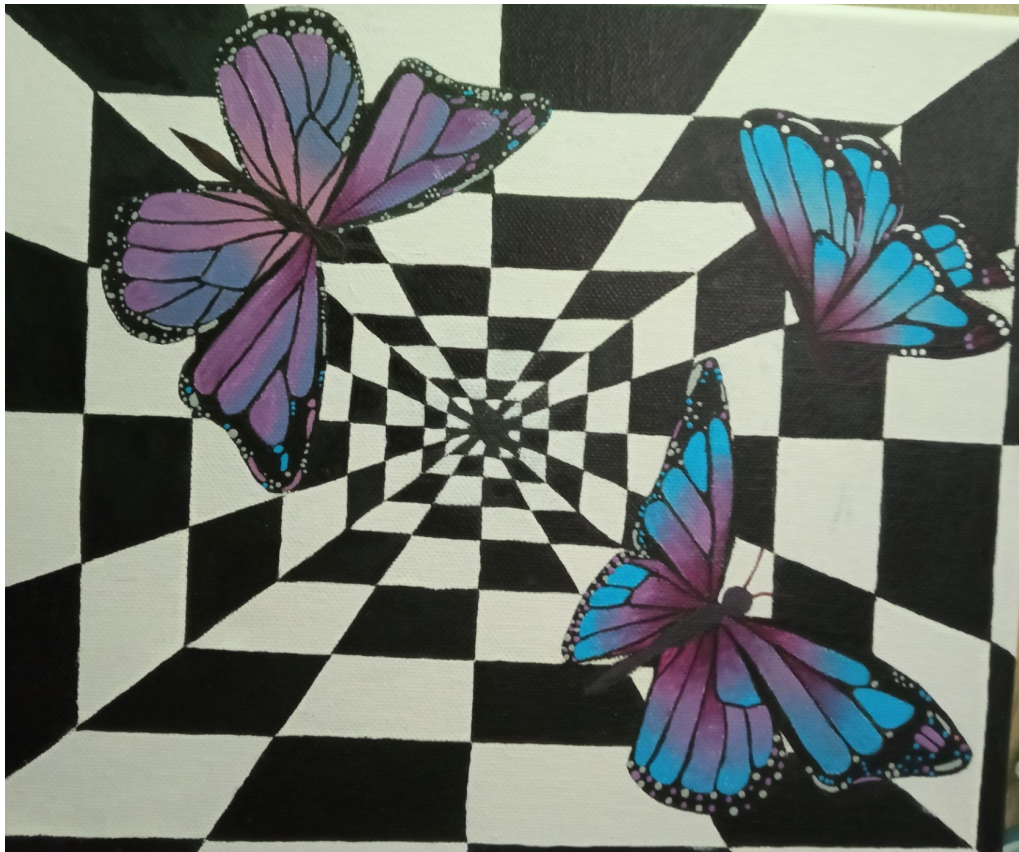
S láskou Peter“

Hneď ako som to dočítala, vypadol mi list z ruky a slzy mi zaplavili oči. Pípla mi správa od Petra. Bola to fotka, na ktorej som ja, ako čítam jeho list. On ma ešte aj sleduje?! V tomto momente sa vo mne zrodila nenávisť a zároveň aj strach. Schmatla som mobil a obálku, vyletela som zo svojho bytu ako veľká voda. Odmietla som čakať na výťah, bežala som tak rýchlo po schodoch, čo mi nohy stačili. Rýchlo som nasadlo do auta a mierila som na policajnú stanicu, keď som tam už videla Petra. Plakal a rozprával sa s policajtom. Nechápavom som na neho zazerala, ale to mi nebránilo vojsť dnu a ho udať. Vo chvíli ako som vošla dnu, všetky pohľady smerovali ku mne, nevedela som prečo. Podišiel ku mne policajt so zbraňou v ruke. Voláte sa Elizabet Wittová? So strachom som odpovedala: „Áno.“ Týmto vás zatýkam sa vraždu Sandry Reintovej, všetko čo poviete, môže byť použité proti vám.“

So slzami v očiach pozrela som sa na policajta a povedala som: „ Pán policajt, mám tu dôkaz, čo dosvedčí, že som nevinná.“

Kiara Mihályiová, I. B

(pokračovanie v budúcom čísle)

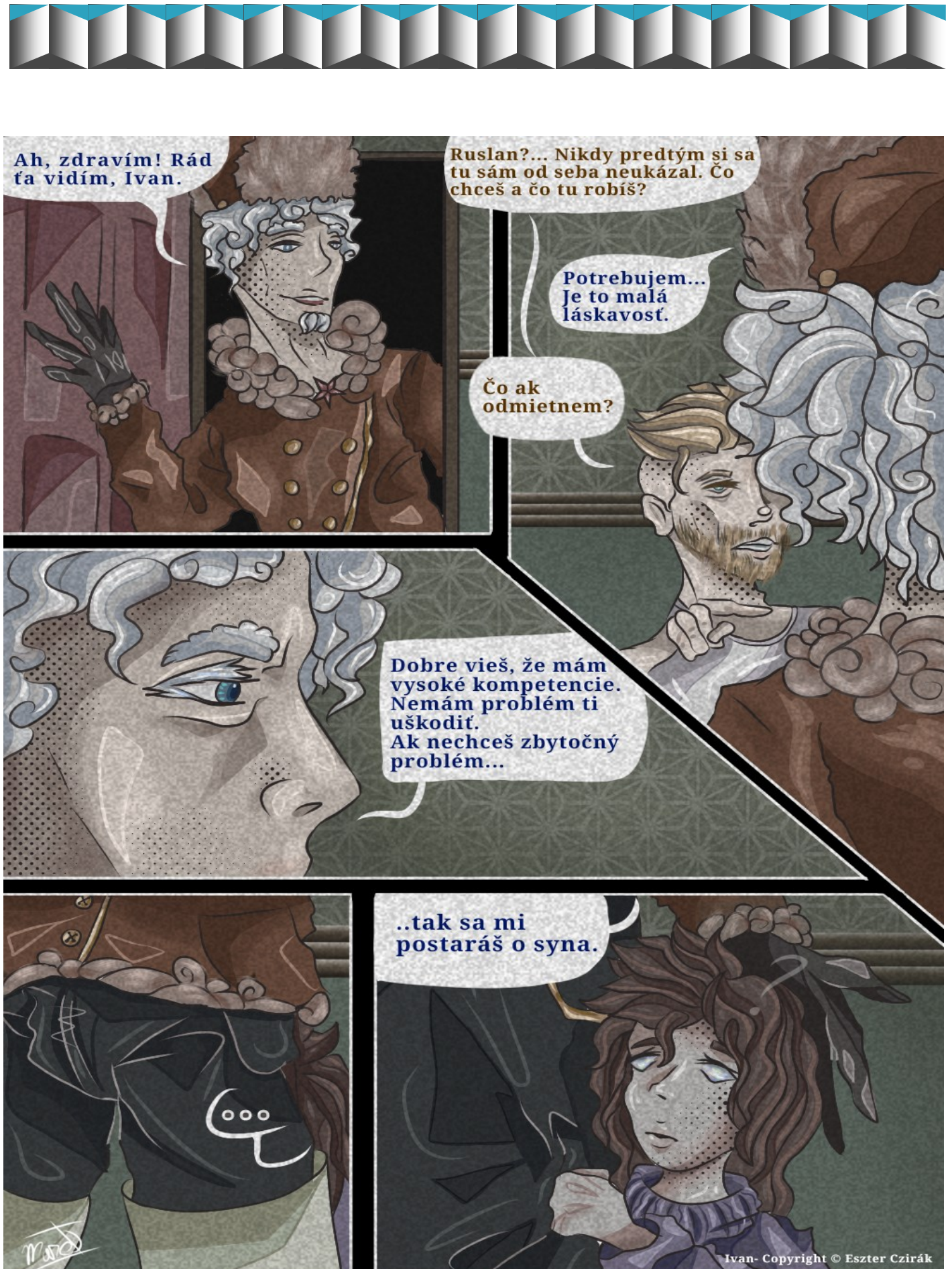
Maľba: Sofia Mikulášková, I. A

Vířa s opálovými očami

(komiks)

Marcela Šatná, I. A

(pokračovanie v budúcom čísle)